Nr 8

Skatteutskottets betänkande i anledning av motion om översyn av regleringen av gränshandeln.

Motionen

I motionen 1974:959 av herr Petersson i Gäddvik m. fl. (m) hemställs att riksdagen begär att Kungl. Maj:t låter verkställa en översyn av gränshandelns regleringar syftande till likartade villkor för den ömsesidiga gränshandeln mellan Nordens länder.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt 12 § tullförordningen (1973:979) kan Kungl. Maj:t medge tullfrihet för vara som införs i egentlig gränstrafik. Med stöd av detta bemyndigande har Kungl. Maj:t i 32 § tullkungörelsen (1973:1014) förordnat följande:

Med egentlig gränstrafik förstås trafik med eller utan transportmedel från ort som ligger nära landgränsen mellan Sverige och Finland eller mellan Sverige och Norge till sådan ort på andra sidan gränsen (gränsorter), om trafiken bedrives av person som är fast bosatt i gränsort (gränsbo) eller av företag som är etablerat i gränsort (gränsföretag). Generaltullstyrelsen bestämmer gränsorterna efter samråd med vederbörande myndigheter i Finland och Norge.

Vid egentlig gränstrafik medges tullfrihet för

1. maskiner, redskap, dragare och fordon, om varan tillhör eller innehaves av gränsbo eller gränsföretag och skall användas av gränsbon eller gränsföretaget under kortare tid i svensk gränsort för timmerforsling, jordbruksarbete eller annan skötsel av fastighet eller liknande ändamål,
2. utsäde, som införes för någon som äger eller brukar fastighet i gränsort på vardera sidan om gränsen och skall användas för den svenska fastighetens behov,
3. kreatur, om det tillhör eller innehaves av gränsbo eller gränsföretag och under kortare tid skall gå i bet på svensk gränsort,
4. vara för hushållsbehov vilken införes för att förädlas eller repareras i gränsort och därefter återutföras och vara som för hushållsbehov återinföres efter att ha förädlats eller reparerats i gränsort.

För gränshandeln i övrigt gäller tullbestämmelserna för resande, vilka i huvudsak innebär att andra varor än tobaksvaror och rusdrycker m. m., som är föremål för särskild reglering, får införas tull- och skattefritt till ett sammanlagt värde av 275 kr.

Motionärerna motiverar sitt yrkande bl. a. med hänvisning till att finska gränsbestämmelser möjliggör avlyftning av den finska omsättningsskatten, då en svensk gör inköp för minst 100 FM på den finska sidan om landgränsen. Den svenska gränshandeln missgynnas av att mervärdeskatte- och tullbestämmelserna i Sverige inte medger en motsvarande avlyftning då den finska gränsbefolkningen handlar här.

Med anledning av dessa synpunkter kan här framhållas att länsstyrelsen i Norrbottens län den 11 juni 1971 gjorde en framställning till statsrådet och chefen för finansdepartementet med begäran att statsrådet skulle ta initiativ till förhandlingar med de finska statsmakterna i syfte att få en övergång till liberala likalydande regler för tullar och införsel i gränshandeln mellan Finland och Sverige. Flera av de lokala remissinstanser, som länsstyrelsen hört, hade därvid förordat att man skulle införa frihet från mervärdeskatt i gränshandeln. I sitt yttrande över länsstyrelsens framställning tillstyrkte generaltullstyrelsen länsstyrelsens förslag om förhandlingar men avstyrkte yrkandena om frihet från mervärdeskatt i gränshandeln. Kungl. Maj:t lämnade den 9 mars 1973 länsstyrelsens framställning utan åtgärd.

Slutligen kan nämnas att gränshandelsfrågorna även behandlats av Nordiska rådet 1958 (sak A 28) och 1965 (sak A 90).

Utskottet

I den förevarande motionen åberopar motionärerna främst vissa lokala finska bestämmelser som gör det möjligt för svenskar, som är bosatta vid landgränsen till Finland, att under vissa förutsättningar införa i Finland inköpta varor utan att erlägga den finska omsättningsskatten. Denna skatt är f. n. något lägre än den svenska mervärdeskatten, vilken däremot inte kan lyftas av vid resandes utförsel av varor. Nämnda skillnad mellan finska och svenska bestämmelser innebär följaktligen en nackdel för den svenska gränshandeln. Det kan tilläggas att vissa av de kvantitetsbestämmelser som gäller för resandes införsel till Finland har samma effekter.

Utskottet kan helt allmänt ansluta sig till principen att reglerna för gränshandeln såvitt möjligt inte bör hindra ett naturligt och fritt varuutbyte i gränstrakterna. Samtidigt måste utskottet emellertid konstatera att en fullständig överensstämmelse är svår att uppnå utan en långtgående ekonomisk integration mellan de nordiska länderna. Skillnader i fråga om valutor och valutabestämmelser, indirekt beskattning, jordbrukspolitik, tullar m. m. kommer eljest att påverka varuströmmarnas riktning när det gäller gränshandeln. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att förorda en ensidig svensk översyn av gränshandelsreglerna, som endast skulle kunna beröra den svenska lagstiftningen på området. Utskottet anser alltså att de organ som redan finns för att lösa samnordiska frågor, i första hand Nordiska rådet, bör vara rätt forum för att – om det anses av omständigheterna påkallat – behandla de frågor motionärerna aktualiserat.

Med hänvisning till det anförda förordar utskottet att motionen inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1974:959.

Stockholm den 12 mars 1974

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: herrar Wärnberg (s), Magnusson i Borås (m), Kristenson (s), Johansson i Jönköping (s), Mundebo (fp), Carlstein (s), Josefson (c), Wikner (s), Nilsson i Trobro (m), Stadling (s), Sundkvist (c), Westberg i Hofors (s), fru Normark (s), herrar Hallenius (c) och Olsson i Järvsö (c).

GOTAB 74 7178 S Stockholm 1974